

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K. po leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na-
naročbe brez doplačane naročnine se uprava ne ozira.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna
pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
koncocij lista „Edinost“. — Nastanila tiskarna koncocija
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-obračunski račun št. 652.841.

Brzjavne vesti.

Sodbe ogrskih časnikov.

BUDIMPEŠTA 19. »Pester Lloyd«
piše o zopetnem imenovanju ministra Fejervary-ja nastopno: Lastnoročno pismo vla-
darjevo stozni prebivalstvo, ker znači oslab-
ljenje avtoritete koalicijske. Naglašuje ustavno
samostojnost Ogrske jamči ročno pismo, da
v tem oziru ne preti harmoniji med vladar-
jem in krono nobena nevarnost, in da celo
ne more pretiti.

List »Az Ujsag« piše: Vladarjevo ročno
pismo konstatuje, da vlada soglasje med
kriterijem krone in naroda, kar znači, da
sedaj slovesno pripoznava krone, velje izja-
vam od 23. septembra, da so kriteriji naroda
pravičini. Zato je soglasje krone in naroda, v
kolikor se tiče to neodvisnosti dežele, po-
polno.

»Neues Pester Journal« vidi v lastno-
ročnem pismu namen, da se kriza zavleče.
Toda ako bodo razpisane nove volitve, bo
ministerstvo Fejervary-jevo na volitvah po-
raženo, kakor je bilo svoječasno ministerstvo
grofa Tisze.

»Budapesti Hirlap« se obrača proti
točki, ki govori, da je vzpostavljeno soglasje
med krono in narodom. Namea lastnoročnega
pisma je, da se reši kriza ustavnim potom.
Ta razrešitev krize bi se morala iskati potom
voditeljev današnje večine, oziroma bi se
morale takoj razpustiti državno zbornico.

Socijalno demokratični list »Nepszav«
pravi v uvodnem članku, da se nikjer toliko
ne igra z ustavo kakor na Ogrskem. V
ostalem pravi list, da je cesar odobril pro-
gram barona Fejervary-ja, ki išče razrešitev
krize v splošni tajni volilni pravici in raz-
pravlja, kako bi se ista uvedla.

**Koalicija za popolno neodvisnost
Ogrske.**

BUDIMPEŠTA 19. Glasilo neodvisne
stranke je priobčilo članek, v katerem pravi,
da bo odgovor na potrditev Fejervary-jevega
ministerstva obstojal v tem, da bo neodvisna
stranka odsej odločno zahtevala, da doseže
popolno neodvisnost Ogrske, kakor to zahte-
vajo zakoni iz l. 1790. in 1791.

Bolgarski knez Ferdinand v Parizu.

PARIZ 19. Bolgarski knez Ferdinand
se je danes predpoludne poslovil od pred-
sednika republike Loubeta ter je porabil to
priliko, da se je vnovič zahvalil za topli
v sprejem, ki so mu ga priredili na Fran-
coskem. Knez se je poslovil tudi od soproge
Loubetove, ki mu je predstavila svoja sina.
Ob 11. in pol uri se je knez odpravil v
Creuzot. Bolgarski predsednik Rouvier, mi-
nistra Bertaux in Merlou ter general Du-
bois kakor zastopnik predsednika Loubeta so
kneza spremili na kolodvor.

PARIZ 19. Knez Ferdinand je včeraj
predpoludne o navzočnosti vojnega ministra

Bertauxa prisostvoval vojaškim manevrom
v Vincennesu ter se je potem vdeležil deju-
neurja, ki ga je priredil vojni ministru.

PARIZ 19. Na vršetku včerajšnjih
vojaški va, je knez Ferdinand podelil voj-
nemu ministru Bertauxu in generaloma
Brugere in Desirierju veliki križ Aleksan-
drovega reda.

PARIZ 19. Ministriški predsednik Rou-
vier in soproga sta sinoči priredila na čast
bolgarskega kneza diner.

Potovanje kralja Alfonza

MADRID 19. Ministerstvo vnanjih
stvari je izjavilo, da obišče kralj najprej
Berolin, od tamkaj se pa poda v Monakovo
in na Dunaj.

Španska zbornica.

MADRID 19. Povodom potovanja pred-
sednika Loubeta ne bo zbornica od 21. do
27. t. m. imela nobene seje.

Grof Szecsen pri papežu.

RIM 19. Papež je danes vsprejel c. in
kr. p. slavnika pri Vatikanu grofa Szec-
sena.

**Valeški princ in princesinja odpotovala
v Indijo.**

LONDON 19. Valeški princ in prin-
cessinja sta včeraj odpotovala v Indijo. Na
kolodvoru so se poslovili kralj, kraljica in
ostali člani kraljeve rodbine.

Dopolnilna deželnozbornska volitev.

BRNO 19. Na današnji dopolnilni de-
želnozbornski volitvi v drugem volilnem raz-
redu moravskega veleposestva je bil soglasno
izvoljen kompr. men. kandidat opat Josip
Karesek.

Komura zopet prevzel uradne posle.

TOKIO 19. (Reuterjev br.) Graf Ka-
tura je včeraj iz. šil svoje uradne posle
kakor minister vnanjih stvari, ki jih je vodil
za časa odsotnosti barona Komure.

Dementi.

CETINJE 19. Uradni list odločno de-
mentira vest, ki so jo prinesli neki inozemski
listi, da je Italija darovala Čraogori 40
topov. List konstatuje, da je čraogorska
vlada kupila nekoliko topov pri neki italijan-
ski tvrdki.

Sprememba v praskem ministerstvu.

BEROLIN 19. Minister za trgovino
Meeller je na svojo prošnjo odpuščen iz
službe. Dovolilo se mu je, da sme nositi
naslov in čin državnega ministra, ob odne-
mu je podeljeno dedno plemstvo. Državnim in
trgovinskim ministrom je imenovan Dalbruck,
viši predsednik pokrajine Zapadno-Pruske.

Dopolnilne volitve za državni zbor.

LIBEREC 19. Na dopolnilni volitvi za
državni zbor v liberskem volilnem krogu
splošne kurije je bilo oddanih 49.025 glasov,
od teh je bilo 48.807 glasov veljavnih. Na

dra Viktorja Adlerja je odpadlo 30.127, na
Predigerja 13.168, na Tschiedela 4824
glasov. 88 glasov se je razcepilo. Dr. Viktor
Adler je bil torej izvoljen državnim po-
slancem.

KARLOVI VARI 19. Na današnji
dopolni volitvi za državni zbor v kmetskem
volilnem okraju je bil izvoljen Teodor Zu-
leger, posestnik v Liebotshavi.

Ogrska kriza.

Ministerstvo Fejervary reaktivirano.

BUDIMPEŠTA 19. Uradni list je pri-
občil, da so zopet imenovani za ministre
členi Fejervary-jevega ministerstva, izvemši
ministra za poljedelstvo, na katerega mesto
stopi baron Feilitzsch. Ob enem je ministrom
podeljeno dostojanstvo tajnih svetovalec.
Provizorično vodstvo ministra a latere je po-
verjeno baronu Fejervary-ju.

Program barona Fejervary-ja.

BUDIMPEŠTA 19. Program ministra
Fejervary-ja bo uradno objavljen prihodnji
teden. Me tem se govori, da obsega pro-
gram nastopne tričke: Ogrska se bo razvijala
kakor samostalna država; sedanja zveza z
Avstrijo se vzdrži, toda Ogrska bo popol-
noma enakopravna; uvede se splošna volilna
pravica; pripravljati je gospodarsko neod-
visnost Ogrske; razvijati se ima deželna
bramba; uvesti se ima v skupno armado
dveletno službovanje.

BUDIMPEŠTA 19. List »Magyar
Orazag« piše, da Fejervary ne more dobiti
moči, ki bi hoteli prevzeti izpraznjeni mi-
nistriški mesti. Poslanik pri Vatikanu, grof
Szecsen je sedaj definitivno odklonil ponujeno
mu mesto ministerstva a latere. Tako se
je tudi baron Daniel izjavil, da ne more
vprejeti ministerstva za Finance. Fejervary
je nato ponudil to ministerstvo državnemu
tajniku Popovicsu, ki je tudi odklonil, izjavivši,
da hoče začasno voditi ministerstvo. List
pravi nadalje, da se je samo 45 poslancev
izjavilo pripravnim, da hočejo podpirati Fe-
jervary-jevo ministerstvo.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 19. (Petrogr. brz. agent.)
Na ukaz mestnega poveljnika so kozaki
včeraj na sch. šelbu škem prospektu oddali
nekoliko strelcev, ker so delavci metali ka-
menje in streljali z revolverji. Kozaki niso
nobenega ranili, težko ranjena sta bila pa
dva častnika in dva kozaka, lahko poškodov-
ana pa dva policista. Zvečer in po noči so
vzdrževali mir patrulje.

PETROGRAD 19. Včeraj se je vršil
prvi volilni shod, na katerem se je pa vršilo
samo posvetovanje glede nekaterih vprašanj
lokalnega pomena. Nekateri govorniki so
zahtevali, naj se volilna pravica razširi, na-
glašaje, da ima Petrograd, ki šteje en mi-

lijon in 400.000 prebivalcev, samo 13.000
volilcev.

PETROGRAD 19. V avli in nekat-
rih učnih dvoranah vseučilišča so se včeraj
vršili shodi, katerih se je vdeležilo 10.000
oseb, in sicer dijaki delavci itd. Vsprejeta
je bila resolucija, v kateri se priporoča, da
je varčevati a silami za odločilni vdarec in
se izogibati sporu, in da je prirediti štrajk
v dokaz solidarnosti le za slučaj, ako je nade
na mirni izid.

MOSKVA 19. Kongres odvetnikov, ki
se je tukaj sešel in je bil sinoči od policije
zaključen, je zavrgel predlog, da naj se
bojkotira državno durno in je sklenil, da se
vdeleži volitev. Ko se državna durno sestane
se bo stavilo svobodne zahteve in šle
potem se v slučaju prične z bojkotom. Se
ima li to storiti pred ali po prisegi, o tem
se ni sklenilo ničesar.

Quos deus perdere vult, dementat!

(Članek, pisan izven uredništva.)

Kakor doznajemo iz uvodnega članka v
včerajšnji »Edinosti«, so se odločili izvesti
krogi v Puli za izdavanje nemškega dnev-
nika. Kdo so ti krogi? Tu pač ne treba
mnoge bistrovitosti, da pogodimo pravi od-
govor na to vprašanje. Ob narodnostnih raz-
merah, ki obstoje v Puli, moremo že smatrati
kakor gotovo stvar, da je na rojstvu tega
lista kumovala cesarska in kraljeva vojna
mornarica. Seveda le kakor zastopnica prave
kumie: c. k. osrednje vlade na Dunaju.

Dejstvo, da je začel v Puli izhajati za
tamošnje razmere precej velik nemški dnev-
nik — in to v sporazumljenju z vladnimi
krogi, na čemer ni možno dvomiti — to dej-
stvo je za nas Slovane velikega pomena, ker
nam služi v znak, da avstrijski vladni sistem
niti od daleč ne misli na to, da bi erpil
pouka iz dosedanjih nepretrdnih neuspehov
ter da bi po tem pouku tudi izvajal logične
posledice. Ne in ne!

Krčevitostjo, ki bi bila res vredna boljše
stvari, se hoče menda tudi Gautscheva vlada
držati ideje ljubljenske vseh avstrijskih vlad:
poskusov sistematične in organizovane infil-
tracije nemstva na vseh koncih in krajih
države — izlasti tudi na nje slovanskem jugu.
Poskusov torej, ki so naravnost nemoralni!
Mari ni to nemoralno, ako vlada skuša
umetnim načinom, s svojim mogočnim apar-
atom in pomočjo svoje moči in svojega vpliva,
nasilno spreminjati faktično obstoječe narod-
nostne razmere, mesto da bi to, kar je in
obstoji, modro negovala in dovajala do vpeš-
nega, blagodejnega vpliva ter stavila v službo
države? Da, vsako nasilje je nemoralno. In
ni-li to nasilje, ako državna uprava uporablja
svoj, od žuljev vseh davkopla-
čevalcev vzdrževani aparat v to,

tvoja desna roka ga je skalila in zopet bo
krvi.

— A veš li ti, ban, je zakričal škof,
da je deklica, ki je bila pri Živanu, sorod-
nica veleizdajice Pavla Horvata, prednika
mojega?!

— Čul sem. Pak? Ako je Pavel vele-
izdajica, ali ne sme radi tega njegova so-
rodnica bivati v tem mestu? Ako je Pavel
oboje na smrt, ima-li radi tega Prišlin
pravico, da ugrablja sorodnico in jo sra-
moti? Govori!

— Vprašaj Prišlina! Prišlina vprašaj!
je kričal škof jezao ter se bil s pestmi ob-
prsa — on naj odgovarja!

— Si pa-li ti, njegov gospodar, kaj
vpraševal, zval Prišlina na odgovor radi teh
zločinov, si ga-li kaznoval po zakonu, ali
predal sodišču? Ali si ga vsaj zapodil, ker
ni vreden duhovniške službe?

— Nisem, nisem, ban, je odgovoril škof
močnim, jeznim glasom ter pogledal bana
iz-pod mračnega čela — pogledom mršnje
in prezirano. Ali Detrik Bubek niti trenil
ni a očesom. Nisem ga, je ponovil škof, in

ga tudi ne zapodim, ker on je moja desna
perot, ker je to edini človek, ki mu morem
zaupati. V mojem vladanju, na škofijem
ali kapiteljem zemljišču, ni Prišlin, da bi
jaz vedel, ničesar zagrešil in nimam ga radi
česa karati ali kaznovati. Ako je kaj zakri-
vil kje drugje, pa ga primite in sflagranti ter
kaznujte ga, kakor pišejo vaši zakoni. Sedaj
si čul, gospod ban, kako mislim in kaj
mislim.

— Ali ti, gospod škof, nisi še vsega
čul, kar misli kralj in kar mislim jaz.

— Ah, je rekel škof ujedljivo, mene je
doleta prevelika čast in ereča, ko gledam
velemožnega gospoda bana toliko časa pod
svojo streho in jaz slavim da si nemili po-
vod njegovemu prihodu, ker mi je po njem
dalo toliko časa muditi se s gospodom
banom.

Detrik se ni menil za to strupeno pu-
ščico in je nadaljeval mirno:

— Ti si, gospod škof, uvedel nekaj
nov davek na Gričane, šeststajseto škofovo
od žita in vina povrhu navadne cerkvene
desetine.

PODLISTEK.

316

Prokletstvo.

Pr. devinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval
in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—S.

Škof Ivan ni nič odgovoril. Stiskeje
ustnici, bled, je gledal pred-se na tla.

— Ali to ni še vse, je nadaljeval ban.

— Ah, še ni vse, se je nasmehnil škof
grenko, kakor da imaš pri sebi cele litanije
grehov, gospod! Da čujemo!

— Na tem nisem kriv jaz, da ti imam
toliko govoriti, škof, pak mi oprostite sato.
Nisi ti storil vsega, kar sem ti pripovedo-
val, ampak se to piše v greh tebi in tvo-
jim ljudem. Pri tebi je dvorski župan Grga
Prišlin.

— Je, je potrdil škof.

— Nasilnež in krvnik.

— Tako pravijo, seveda, Gričani, ker je
strog in brani pravico škofije zagrebške. Ta
človek je junak in ti se je za kralja
Ššana proti ligi in zadobil je tudi mnogo
ran.

— Vse to je bilo lepo od njega, ali
menda je dobil za to tudi mastno plačo.
Nu, vprašam, spada-li med pravice škofije
zagrebške tudi grabiti deklice?

— Kako — grabiti deklice? je vprašal
Ivan v začudenju.

— Nu da, je rekel ban, menda boš ti
bolje vedel za to, nego jaz. Iz zasede, s
prevaro, je hotel nepravno tvoj mli Prišlin
kraj potoka ugrabiti deklico, ki je bivala pri
Živanu Benkoviću.

— Čul sem, čul! je rekel škof Ivan,
ali sem mu-li zapovedal jaz, mari se tudi to
meni piše v greh?

— Ti nisi zapovedal tega sločina, mar-
več je maščevanjuželjnost Prišlina navela na
to. Pozneje si ti dosnal o tem grdem delu
in veš jako dobro, kako kralj Ššana želi,
da bi zavladal mir med Gričani in Kapi-
teljem. Trajal je tudi tako ali tsko, a

da skuša v naših pokrajinah: ptuje nacijske elemente privajati do veljave in do politične moči nad domačimi elementi, ki so si tu pridobili domovinsko pravico po sto in stoletnem bivanju?

Nismo tako malodušni, da bi se plašili novega nemškega dnevnika v Puli, kakor je tudi naša trdna vera, da se končno iskalove vsi poskusi avstrijskega germanizatoričnega sistema na našem jugu. Ali simptomatične važnosti tega ukrepa vladnih krogov za nas Jugoslovane ne smemo prezirati. Isti nam odpira neveselo perspektivo, ker nam pravi, da avstrijski sistem še ne misli odnehati od svojih poskusov, da bi to našo državo s se ne mško manjšino stlačil v nemško uniformo.

Odpira se torej tudi Slovanom perspektiva v dobo nadaljnjih težkih bojev proti narodnim nasprotnikom in proti vladaemu sistemu.

Po katastrofi na bojnih poljanah na Češkem leta 1866. je sicer v Avstriji taka državna politika blazna, ali avstrijske vlade so spravile metodo in sistem v to blaznost.

Toda mi ne bi hoteli, da se nas krivo umeje. Smešno bi bilo, ako bi mi krivili avstrijsko državno upravo radi tega, ker se nemštvo hoče uveljavljati v naših krajih, dokler skuša dosežati to le s svojo lastno nacijsko in gospodarsko silo. Z zobmi in nohti pa se moramo upirati temu, da mu državna uprava preskrblja poseba povprečevanje z institucijami, ki jih morajo, ker so državne, s krvavim zaojem vzdrževati vsi državljani! Izlasti pa se nam vpenja duša, ako se hoče moč tiste institucije cesarske in kraljeve vojne mornarice, za katero morajo ravno Jugoslovani prispevati najmanj 90 odstotkov davka na dragoceni človeški krvi uporabljati v to, da bi se to domače prebivalstvo na svoji lastni grudi spravilo pod politično varstvo tujih nacijsko-nalnih elementov.

To je grdo, nemoralno zlorabljanje državne oblasti.

Nu, kakor rečeno, mi smo trdno uverjeni, da vsi ti poskusi ne dosežejo svojega cilja in da morajo imeti le ta jedini efekt, da se narodom na jugu otežuje in podaljšuje itak že težki boj za svoje narodno in gospodarsko osamosvojenje ter da mu bolj in bolj grenevajo čustva. Ravno zato pa označamo s polnim pravom kakor b'zao tako državno politiko, ki slednjič gotovo pride do poloma, ki pa ogorča njih, ki jih država krvavo potrebuje.

Res neverjetno in zdravemu človeškemu razumu nedostopno je to avstrijsko vztrajanje v zmoti. Še v teh časih, ko doživlja stari avstrijski sistem poraz za porazom, ko se posledice tega sistema kažejo na vseh koncih in krajih celo v katastrofalnih oblikah, še v teh časih, ko ta borba državne uprave proti zakonitim aspiracijam večine svojih lastnih narodov dozoreva najžalostnejše sadove: še sedaj se oni krogi, ki stoje pri krmlu države, ne čujejo sprevideti usodne zgrešnosti dosedanjega postopanja! Ali pa morda nimajo več zadostne etične sile v sebi, da bi srčno pripoznali svojo staro smoto in — krenili na drugo pot. Mesto da bi država začela s podvojenimi silami skrbeti za kulturno in gospodarsko povzdigo naroda v teh krajih, in mesto da bi delovala na to, da pride do zanosljivih odnosov med obema avtohtonima

— Sem, ker je to moje, in ne samo moje, ampak vsacega škofa pravo, ki se ga jaz ne odrečem pod nikakim pogojem.

— Ali tvoji predniki niso nikdar ne vršili in ne uživali tega prava. Kolikor seva spomin, niso Gričani nikdar plačevali šestnajstine.

— Kdo ve to, da niso?

— Gričani sami vedo, ker imajo od postanka mesta vse račune zapisane, pa jih čuvajo skrbno. A nikjer ni sledi o šestnajstini, ni v griških kvadernah, ni v kaki kraljevski listini.

— Eh, neumni bi bili, ako bi iznašali pred svet, kar ni njim koristno. Jaz pa ti pravim, ban, da je listina o šestnajstini.

— Od katerega kralja?

— Od Andreja III.

— Si jo-li videl?

— Videl sem jo.

— Bi jo-li hotel meni pokazati?

— Pokažem ti jo, ali — — — se je spomnil škof — — — listina je za sedaj pri Prilinu.

(Pride še.)

narodnostima, hodi ta in ustanovlja nemške liste za uveljavljanje nemštva — v Istri. Če to ni blaznost, potem so vsi norci po vseh norišnicah sami — pametni ljudje!

Quos deus perdat vult, dementat: kogar hočejo bogovi uničiti, ga udarjajo ga s slepoto!

Kriza na Ogrskem.

Včeraj je uradni list v Budimpešti priobčil reaktiviranje ministerstva Fejervary. V novem ministerstvu so ostali vsi ministri, razun ministra za poljedelstvo, na čegar mesto je stopil baron Feilistach. Barun Fejervary bo vodil poleg predsedništvenih poslov provizorično tudi ministerstvo finance in a letere.

V reaktiviranju ministerstva Fejervary nam odviti veliko dejstvo — dejstvo namreč, da se ogrska kriza nikakor niti ublažila ni, kamoli da bi se bila približala povoljni rešitvi. Razmerje med krono in koalicijo je danes isto, kakor je bilo po onem usodnem volilnem boju, ki je strl prejšnjo vladno večino in potelil vodstvo ogrske narodne politike sedanjim koaliranim strankam. Reaktiviranje ministerstva Fejervary pravi, da si krona in koalicija stojita z isto zapetostjo nasproti. Kakor se brani koalicija prevzeti vlado na podlagi, ki jo more vprejeti krona, istotako moče poslednja privoliti zahtev koalicije glede armadnega vprašanja:

Iz cesarjevega ročnega pisma je razvidno, da je krona potrdila program Fejervaryja, torej tudi uvedeno slogo volilne pravice. V tem pa smo še danes glede poti, po kateri bo Fejervary skušal izvesti to epohalno politično reformo. Zadovoljstvom pa moramo beležiti zadnje vest, glasom katerih so bile neresnične one prejšnje vesti, da je Fejervary privolil v te radikalne spremembe svojega načrta, ki bi privilegovanim krogom zagotavljale še nadalje parlamentarno in politično nadvladje. Izlasti trdijo zadnje vesti, da ni res, da bi spremenjeni Fejervaryev načrt določal kakor pogoj poznavanje madjarskega jezika. Če bi bil Fejervary res v tem smislu spremenil svoj načrt, potem bi bil to le čim neumljive kratkovidnosti in bi bil Fejervary storil s tem le veliko uslugo — koaliciji. Kajti bilo bi neizgibno, da bi se proti njemu dvignile tudi vse nemadjarste narodnosti. Določilo v volilni reformi za p zavaenje madjarskega jezika bi imelo pomen petrificiranja dosedanjega stanja, ko so le Madjari pripoznani kakor političen narod in ko so vrata parlamenta zaprta drugim narodnostim. Nemadjarste narodnosti pa ne bodo podpisavale svoje lastne smrtne obsodbe, ne Fejervaryju, ne — nikomur drugemu na ljubo!!

Zastopniki teh poslednjih so tudi že označili svoje stališče. Klub njih poslancev je imel te dni v Budimpešti posvetovanje o položaju. Sklenili so podpirati Fejervaryja, ako se pokaže, da resno misli z uvedenjem splošne volilne pravice. Ako ne, se hočejo držati v rezervi. Že sedaj, ko se še le pripravljajo boj za to epohalno reformo na Ogrskem, se kaže v splošni volilni pravici za nas Slovane moč — ideje-rešiteljice.

Srbska resolucija.

Na sestanku, ki so ga dne 16. in 17. t. m. imeli srbski poslanci iz Dalmacije in erbski zastopniki iz Hrvatske, so enoglasno sklenili resolucijo, v kateri isti med drugim pozdravljajo današnjo borbo madjarskega naroda. Ako prde Ogrska do državne samostalnosti, bo ista le koristila Srbom in Hrvatom, ker bi madjarski narod v svojem lastnem interesu moral iskati sporazuma z nemadjarškimi narodi na Ogrskem. Zato pa zastopniki srbskega naroda, vzemši v prštevalistišče, ki so ga na reški konferenci zavzeli hrvatski poslanci, izjavljajo, da bodo skupno s Hrvati podpirali sedanje gibanje madjarskega naroda, v slučaju, da jamči koalicija za izpolnitev stremljenj Hrvatske in Slavonije, ki gre za tem, da se razširi njen državospravni položaj, in da jima zajamči čim samostalniji politični, kulturni in finančni obstanek in razvoj.

Zastopniki srbskega naroda zahtevajo tudi, da se v Hrvatski in Slavoniji uvede svobodno ustavno življenje ter da se odstrani današnji nezakonni parlamentarni, upravni in društveni odnosi. Z ozirom na to stališče, je pričakovati, da bodo madjarske koalirane stranke dale ustavne pravice tudi nemadjarstim narodnostim na Ogrskem. Srbski

zastopniki so tudi za reinkorporacijo Dalmacije k Hrvatski in Slavoniji, ako se srbskemu narodu zajamči ravnopravnost s hrvatskim narodom.

Srbski zastopniki izvolijo tudi odbor treh členov, ki naj stopi v stiko s hrvatskim odborom izvoljenim na reški konferenci.

Na konferenci, ki se je vršila v zaderški erbski čitalnici, je vladalo popolno soglasje, kar se tiče vprašanja, da se v sedanjem odločilnem času Srbi in Hrvatje združijo s Madjari proti avstrijski politiki dunajski.

Ta resolucija mora razveseliti vse Jugoslovane, ker je z njo bratski srbski narod v pričetni narodni borbi stopil taktično v iste vrste s hrvatskim narodom.

Kakor javljajo nadalje iz Zadra, zaprično med hrvatskim izvrševalnim odborom, izvoljenim na Reki in erbskim odborom, izvoljenim v Zadru čim prej tozadevna pogajanja.

Vatikan in reška resolucija.

Kakor javljajo iz Spljeta, je iz Rima došlo tajno navodilo na dalmatinske škofijske kurije, naj iste skušajo privatnim putem odvrnati vernike, da ne bi v sedanji krizi monarhije bili na strani Ogrske. Svečenstvo naj razloži vernikom, kako da verski in narodni interesi zahtevajo od dalmatinskih Hrvatov, da stoje na strani Avstrije.

Čuden slučaj! Ravno te dni je milanski »Corriere della Sera« priobčil dopis od svojega dobro informiranega rimskega dopisnika, češ, da je papež v sedanji krizi na strani Avstrije, ker bi ista izgubila mnogo upliva na Balkanu in bi tudi njena akcija nasproti pravoslavju oclabela, ako se ugoti madjarskim zahtevam. Razun tega da je madjarsko svečenstvo bolj narodno nego li rimsko in mora Rim radi tega večkrat zatistiti obe očeni.

Drobne politične vesti.

Štajerski deželni zbor. Iz Grada javljajo, da je včeraj deželni zbor volil razne odseke. Izmed slovenskih poslancev so bili izvoljeni: v šolski odsek dr. Dečko, v petičijski odsek Kočvar, v odsek za občinske stvari dr. Hrašovec, v gospodarski odsek dr. Ploj in Roškar, v kulturni odsek dr. Jurtela, v železniški odsek Vojšjak. Na predlog, naj zbornica izvoli politični odsek 15 členov, je bilo sklenjeno, da se to zgodi v prihodnji seji.

Veliki knez Ciril in car. — Londonski list »Daily Express« pripoveduje, da je car brzojavnim putem poklical v Petrograd velikega kneza Cirila, ko je iz časopisov zvedel, o tajni poroki njegovi z ločeno hesensko veliko vojvodinjo Melito. — Car je zahteval pojasnila, in ko je veliki knez pritrdil, da so resnična poročila časnikov, je car izjavil, da ni zakon v Rusiji veljaven, ker je sklenjen protizakonito. Med obema je nato nastal cster prepir, nkar je veliki knez odpotoval v Berlin. Car nismo ukazal velikega kneza izbrisati iz vojske, ampak mu je odtel tudi apasžo in obmejne straže so dobile nalog, naj velikega kneza ne puste več v Rusijo.

Z beligradskega vseučilišča. Iz Belegrada javljajo: Novi statut v nedeljo otvorenega vseučilišča, ki obsega zelo stroga določila, vzbuja pri dijakih veliko nevoljo. Dijaki so razburjeni izlasti radi točke, ki določa, da morajo biti prisotni na vseh predavanjih. Dijaki nameravajo izročiti vseučiliščnemu senatu spremenico, v kateri bodo zahtevali, da se odstranijo nekatera stroga določila, sicer žugajo, da zapuste vseučilišče, ako se njihovim zahtevam ne ugoti.

Bülow obišče Tittonija. Iz Rima poročajo, da vrne knez Bülow Tittoniju obisk. vendar do sedaj ni še znano, kedaj in kje da se to zgodi. Najbrž porabi Bülow to priliko, da obišče tudi nekatera svoja posestva v Italiji.

Imenovanje generalnega guvernerja za baltiške pokrajine. Iz Rige javljajo, da bo za baltiške pokrajine imenovan generalni guverner, ter da je za to mesto določen sedanjí guverner v Rgi Sveginov.

Kuropatkinovo posestvo na dražbi. Oščijelna »Pakovskaja Gubarskaja Vedomosti« so priobčila v svoji najnovejši številki proglaš, da bo posestvo generala Kuropatkina, bivšega vrbnega po-

veljnika v Mandžuriji, radi zastankov na davkih, prodano na javni dražbi. Posestvo se nahaja v holmskem okrožju.

Pomanjkanje častnikov v angleški vojski. Glasom poročila iz Londona, je pričelo po burski vojni pomanjkovati častnikov v angleški armadi, izlasti pri kavaleriji. Vojno ministerstvo je vled tega objavilo, da bo h kavalerijskim polkom, ki nimajo popolnega števila častnikov, sposobne mlade plemiče vprejemalo brez izpita provizorično za dve leti. Še le po dveh letih bodo morali napraviti izpit, nkar bodo definitivno imenovani za častnike.

»Novoje Vremja« piše o reški resoluciji med drugim nastopno:

»Resolucija shoda na Reki je napravila silen utis tako na Ogrskem, kakor tudi na Dunaju, izlasti zato, ker se Hrvatje do zadnjega časa niso pridružili začetni borbi ogrske koalicije, da si tudi niso kazali posebnih simpatij do Avstrije. Za Dunaj je bila resolucija kakor grom iz jasnega neba. Tam nikakor niso pričakovali tako jasnega in odločnega preobrata v hrvatskem javnem mnenju.«

Gališka socijalno-demokratska stranka pozivlja, kakor poročajo iz Lvova, vse delavstvo, naj prihodnji ponedeljek pred začetkom deželnega zbora ustavi delo in naj pred deželnim zborom demonstrira za splošno in enako volilno pravico.

Domače vesti.

Imenovanje v sodnijski stroki. Kancelijski asistent Josip Bogović v Piranu je imenovan kancelistom.

Južna železnica — povsodi proti Slovincem! Iz Podgrada v Istri nam pišejo: Slavnoznana južna železnica, ki povsodi, kjer le more, prezira in nasprotuje slovenskim zahtevam, tudi nam ni prizanesla. V našem cestnem odboru ima ona namreč (kakor najvišje davkoplačevalka) virilen glas. Na novo konstituiranje okrajnega cestnega odbora pa ni določila svojim zastopnikom (kar bi bilo edino pravilno) načelnika postaje Spljane, ki je Slovenec, ampak poslala je v odbor nekega Italijana, (ki je menda celo italijanski podanik) z imenom Croce v odbor. In ta zastopnik južne železnice je pripomogel do tega, da imamo danes za načelnika moža, ki ne umeva svoje važne naloge v okrajnem cestnem odboru. Nasledke temu smo opazili že v teku 2—3 mesecev. Kje je pa še le konec 6 let?! Vaak drugi odbornik bi bil sposobnejši za načelnika, nego je sedanjí, ki se pušča sodnijsko tožiti za krajevarje težakov, ki so kaj zaslužili. S car pa tudi v tej stvari spregovorimo še kako resno besedo.

Dajte nam deželnih okrožnih zemljemercev! Današnji vek zahteva povsodi hitrost, točnost in solidnost v celokupnem javnem delovanju, in poseba še — cenodelo. Občine ter mesta imajo vsako leto v proračunih, ako računamo vso deželo, ogromne svote za razne stavbe in občinske naprave!

A gotovo je, da marsikatero delo, ne olgovarja potrebam, ali pa je, kar se čisto dogaja, izvedena na popolnoma krivi podlagi ter je dotična občina zastoj izdala ogromno svoto denarja.

A kdo trpi škodo? Vsa dežela v širšem obsegu, v ožjem pa dotični davkoplačevalci.

Ako pomislimo, da imamo za vso deželo krajjsko le edini stavbeni deželni urad v Ljubljani s 3—4 uradniki, potem ni čuda, da po vsej deželi je pomanjkanje zemljemercev, pomanjkanje v občinah in mestih onega nadzorstva po strokovnjakih, ki je neobhodno potreben pri vseh javnih stavbah in napravah ki se ustvarjajo na trošek mesta ali občine. Kolikokrat bi se kako delo moglo izvesti v lastni režiji v korist občin! Potem ne bi bilo treba stvbenega mojstra, ter bi tako mesto ali občina prihranila dotični dobiček. Kolike važnosti bi bili taki okrajni zemljemeroci ravno zdaj, ko dežela na vseh koncih podpira in gradi vodovode ter bo morala regulirati razne potoke in hudeurnike?!

Ali bo zamogel eden edini urad opravljati dela za vso deželo? Ali so bo moralo za vsako malenkost iz Ljubljane klicati zemljemerca? V odgovor na ti vprašanja je umesten edino le klic: decentralizacija!

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov dajajo po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi. Krizevac.

Proda se dve lepi postelji in dve lepi ponočni omarici z marmorjem za jako nizkano ceno: primerno bi bilo za novoporočence. Od 1. do 7. ul. Industrija 653, V.

Hiša z velikim hlevom ležeča v veliki vasi oddaljena 2 uri od mesta, ob glavni cesti, pripravna za vsako obrt in več zemljišče odda se v najem ali tudi prodaja. Naslov pove uprava lista.

Tvrdka „G. Auerjevi dediči“ pivovarna v korist družbi sv. Cirila in Metodija v Ljubljani, Wolfve ulice št. 12, išče za Trst in okolico spretnega zastopnika oziroma založnika. — Reflektantje, ki imajo gostilno in ledenico imajo prednost. — Ponudbe je vložiti do 25. t. m.

Deček zmožen slovenskega in italijanskega in deloma tudi nemškega jezika, piše in čita slovensko in nemško in deloma tudi italijansko, želi vstopiti kakor praktikant v kako slovensko trgovino. — Ponudbe na „Edinost“ pod „Deček“.

Išče se postrežnica za nekaj ur na dan v ul. Boscchetto 48, II. n.

Authorised School of Languages uči moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačne pojasnila daja avtorizovana šola za učenje jezikov za odrasle in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadst.

Trgovski pomočnik manufakturni hiter in soliden prodajalec želi s 1. nov. sedanjo službo spremeniti. Sprejme tudi drugo primerno službo. Ponudbe na upravo „Edin.“ pod „Soliden 25“.

gostilno ki se nahaja v

ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti (ul. Miramar, vis-a-vis jahalšča Nachschmitt).

Toči vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gostimi in miznimi jedili.

Priporočilski za obilen obisk bilježi spoštovanjem

MARIJA vdova ČOKELJ.

Dr. D. REACH

v bolnišnici sv. Roka v Budimpešti, je v vseh slučajih povračujočega, telesnega zaprtja in slabotnega želodčnega živčnega delovanja z presenetljivo ugodnim uspehom uporabljal (tudi odvajalno) **želodčna tinktura** G. PICCOLIJA, dvornega zaglatelja Njega Svetosti in lekarnja v Ljubljani. 1 steklenica velja 20 stot. in se vnanja naročila točno izvršujejo.

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst. Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zvočnikov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje živalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. **TELEFON št. 1734.**

Na Proseku priporoča svojo

mirodilnico

ki je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. — Nadalje se nahaja v zalogi železo, šipe in žebli.

JOŠIP ŽIGON, mirodilničar.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nove št. 9 priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavannes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternele v ulici Giulia št. 76 je v dobri vsakovrstne jestvine kakor: kava, riž, testenine (napeljske), sladkor, turško in belo mleko, naravno maslo, srebro, milo, jedilno olje prve vrste po 36 novč. — Blago vedno sveže.

Tomasoni Ulisse

Trst slikar-dekorator. Sprejema dele na delu. Dekoracije sob in pisarn. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Igo Foscolo št. 19.

Podpisani priporoča svojo

NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO pri Sv. Jakobu lastna ulica 12 (staveni st. 50). Vedno svež kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Postrežba točna. **Benedikt Suban.**

— Nova zaloga —

ovsa in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

MIRODILNICA

Henrik Bonetta ul. Carradori 18 (vogal Geppa)

Specijaliteta navadnih in medicinskih drog, bary, pokost, lakor, ščetk, copičev, navadnega in parfumsnega mila, pertraja, spirita (žeste) za goriti. — Barvilo za čiščenje vina.

Nizke cene. Prodaja na debelo in drobno

Iv. Kopač

svečar v Gorici

priporoča priznano najboljšo in najcenejšo

• volične sveče •

Cenik brezplačno in franko.

Narodni kolek je

v dobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

NEDELJANJE PO NAJMODERNEJSIH ZARTEVAN

KATALOGI BREZPLAČNO.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekošljive plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Tržaški grafični zavod

A. G. Salom

TRST — Corso št. 2 — Telefon 742

Pečati od kavčuka, kovine ali elastike.

Numeratori. Paginatori. Vrežbe. Artistični in trgovski pečati. Pisalni stroji ter stroji za pomnoževanje s pripadki. Napisni in črke od cina, bron in pokosti. Fonografi, gramofoni, cilindri in plošče. Eliografični papir za pomnoževanje s pomočjo luči. — Mehanična delavnica za popraviljanje pisalnih strojev vseh vrst. Se govori slovensko in hrvaško.

PUMPE akoravno mnogokoristne in malih stroškov so pri nas le malo upeljane, ker gospodari ne znajo katerih bi potrebovali in kako jih nastaviti. — O tem daja podpisani rad nasvete, ter prodaja pumpe za vsako potrebo po zmernih cenah in z jamstvom.

ŽIVIC I DRI

TRST, trg. ulica št. 2

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri trvdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor!

Pozor!

Nova krojačnica.

Piazza della Barriera 3 I.

Slovenski napis.

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene! Priporoča se udani

Slavoj Škerl.

Nova prodajalnica klobukov

David Osmo

v ulici Barriera vecchia št. 5.

Velik izbor klobukov, lastne delavnice, raznovrstnih kap za moške in ženske.

Brez konkurenčne cene.

Kovaška mehanična delavnica

livarna kovin, zavod za niklovanje, pozlačevanje, posrebrčenje, pokotlorinjenje in pocinjenje.

VIKTOR FANO

ulica R. Zovenzoni št. 4
ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKE

Kemično preskušeni in najden oblastveno

koži popolnoma neškodljivi

„uničevalec lasij“

odpravi pri damah nelepe in sitne

Lasij na obrazu

popolnoma s koreninami ter podeli koži tudi se naravno svežost, nežnost ter gladkobo. — Cena 7 kron. — Posilja povsod diskretno

I. SCHMIDEK, Budapest VII. Nyár-utca 18.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškovtov

Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST

Filijalka v ulici Miramare št. 13

Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema naročbe na najhitrejšo pecivo ter dostavlja kruh na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Dobro znana zaloga

manifaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zraven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste

prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni

Zaloga lesa - Miclaur

ulica Fonderia št. 7

Zaloga

izvožno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pive

v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi

— kvasa —

iz tovarne **Bratov Reininghaus** Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 10.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865,386-80 K. izplačane odškodnine: 82,737,159-57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakost slovensko-narodno upravo.

Vsa posredila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.

Vsek čas ima po preteku petih let